

журнали – це не тільки багате минуле педагогічної культури, а й жива сучасність, оскільки вони висвітлювали питання, які є актуальними й для нашого часу.

У науково-педагогічних журналах розглядалися різноманітні проблеми педагогічної теорії і практики. У розв'язанні порушених питань журнали спиралися на педагогічну спадщину великих педагогів і філософів – М. І. Пирогова, Л. Н. Толстого, К. Д. Ушинського, О. М. Острогорського, В. П. Острогорського, М. Ф. Бунакова, В. П. Вахтерова та інших діячів, які брали активну участь у діяльності журналів. Крім питань виховання журнали висвітлювали й найважливіші проблеми педагогіки як науки, зокрема й принципи педагогіки, зв'язок її з філософією і психологією, складники виховання, методи дослідження дитячої психології тощо.

З огляду на викладене вище можна постулювати провідну роль періодичних фахових видань у розвитку українського освітнього процесу, зокрема розбудови нової української школи, підвалини якої закладалися класиками української педагогічної науки у їхній авторській діяльності в зазначених виданнях.

ПОСТАТЬ В. О. ОНИЩУКА НА СТОРІНКАХ ВЕБПОРТАЛУ ДНПБ УКРАЇНИ ІМ. В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО.

*Т. С. Павленко, науковий співробітник відділу науково-документного забезпечення, соціокультурної діяльності та міжнародних зв'язків
ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського*

Важливим складником діяльності Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського є робота зі створення інформаційно-бібліографічних ресурсів. Із метою науково-інформаційного забезпечення досліджень з історії освіти, педагогічного джерелознавства створено віртуальний інформаційно-бібліографічний ресурс «Видатні педагоги України та світу», який розміщений на вебпорталі бібліотеки (<http://dnpb.gov.ua/ua/>), про значення якого зазначає науковий керівник Л. Д. Березівська [1].

Дедалі частіше в науці звертають увагу на спадщину відомих учених, передовий досвід минулого, вивчення наукових поглядів відомих постатей.

У цьому році наукова громадськість відзначила 100-річчя від дня народження видатного українського педагога, кандидата педагогічних наук, відмінника народної освіти України, фахівця у галузі дидактики, автора праць із дидактики, підручників, методичних посібників для вчителів Василя Онисимовича Онищука.

Сформовано матеріали «Онищук Василь Онисимович» до інформаційно-бібліографічного ресурсу «Видатні педагоги України та світу». У структурі ресурсу: біографія діяча, бібліографія його праць і матеріалів про нього, окремі повнотекстові твори та інші додаткові матеріали, зокрема фотогалерея, що присвячена педагогові [2].

Праці вченого відображено в рубриках інформаційно-бібліографічного ресурсу «Видатні педагоги України та світу». Репрезентовано його твори, які містяться у фонді бібліотеки: підручники «Природознавство для 2-х і 3-х класів загальноосвітньої школи» (за який йому присвоєно звання лауреата Державної

премії УРСР), «Організація навчання в умовах кабінетної системи», «Вправи учнів на уроках у 5–8 класах»; посібник «Типы, структура и методика урока в школе» та ін.

На порталі блоками розміщено зображальні джерела, які можуть бути використані дослідниками життя й творчості В. О. Онищука – світлина вченого з сім'єю (дружиною, донькою, батьками, колегами), серія його портретів.

У процесі дослідження встановлено, що документна спадщина В. О. Онищука, який зробив вагомий внесок у розвиток педагогічної теорії і практики в Україні, є об'єктом наукових досліджень науковців у контексті різних питань шкільної дидактики.

З'ясовано, що процеси модернізації та реформування освіти спонукають до переосмислення сучасного освітнього простору та історико-педагогічного досвіду української школи, звернення до творчої біографії та спадщини культурно-освітніх діячів, учених, педагогів України, вивчення основних положень їх просвітницьких, виховних і дидактичних ідей.

Отже, доведено, що інформаційно-бібліографічний ресурс «Видатні педагоги України та світу» дає можливість вводити в науковий обіг біографічну інформацію про життя та діяльність В. О. Онищука, сприяє глибокому розкриттю його особистості, оцінюванню внеску педагога у розвиток науки й практики, популяризації фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського.

Список використаних джерел

1. Березівська Л. Д. Електронний інформаційно-бібліографічний ресурс «Видатні педагоги України та світу» як основа професійної підготовки педагогів. *Освіта для миру = Edukacja dla pokoju : зб. наук. пр. : у 2 т. / НАПН України [та ін.]. Київ, 2019. Т. 2. С. 222–228.*
2. Онищук Василь Онисимович (1919–1989). *Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського* : офіц. портал. Київ, 2019. URL: <http://dnpb.gov.ua/ua/інформаційно-бібліографічні-ресурси/видатні-педагоги/онищук-в-о/> (дата звернення: 17.09.2019).

ЧАСОПИСИ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХХ СТ. ЯК ДЖЕРЕЛО НАУКОВИХ РОЗВІДОК У ГАЛУЗІ ВІТЧИЗНЯНОЇ ОСВІТИ

Р. І. Палійчук, завідувач сектору рідкісних видань відділу наукової організації та зберігання фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського

У процесі дослідження проаналізовано педагогічні часописи першої половини ХХ ст., що зберігаються у фонді Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського. Розглянуто традиції української педагогічної журналістики як історично сформований стійкий аксіологічний і соціокультурний комплекс норм, правил, цінностей, ідей і підходів до висвітлення процесу розвитку вітчизняної освіти. Схарактеризовано педагогічну журналістику як відображення попереднього досвіду діяльності та форму впливу минулого на події сьогодення. Зазначено, що якісні характеристики педагогічних часописів мають об'єктивну основу, залежать від введення видань в історично конкретизовану систему суспільних відносин у контексті формування традицій педагогічної журналістики як категорії педагогічної науки.